

BIBLIOTEKA

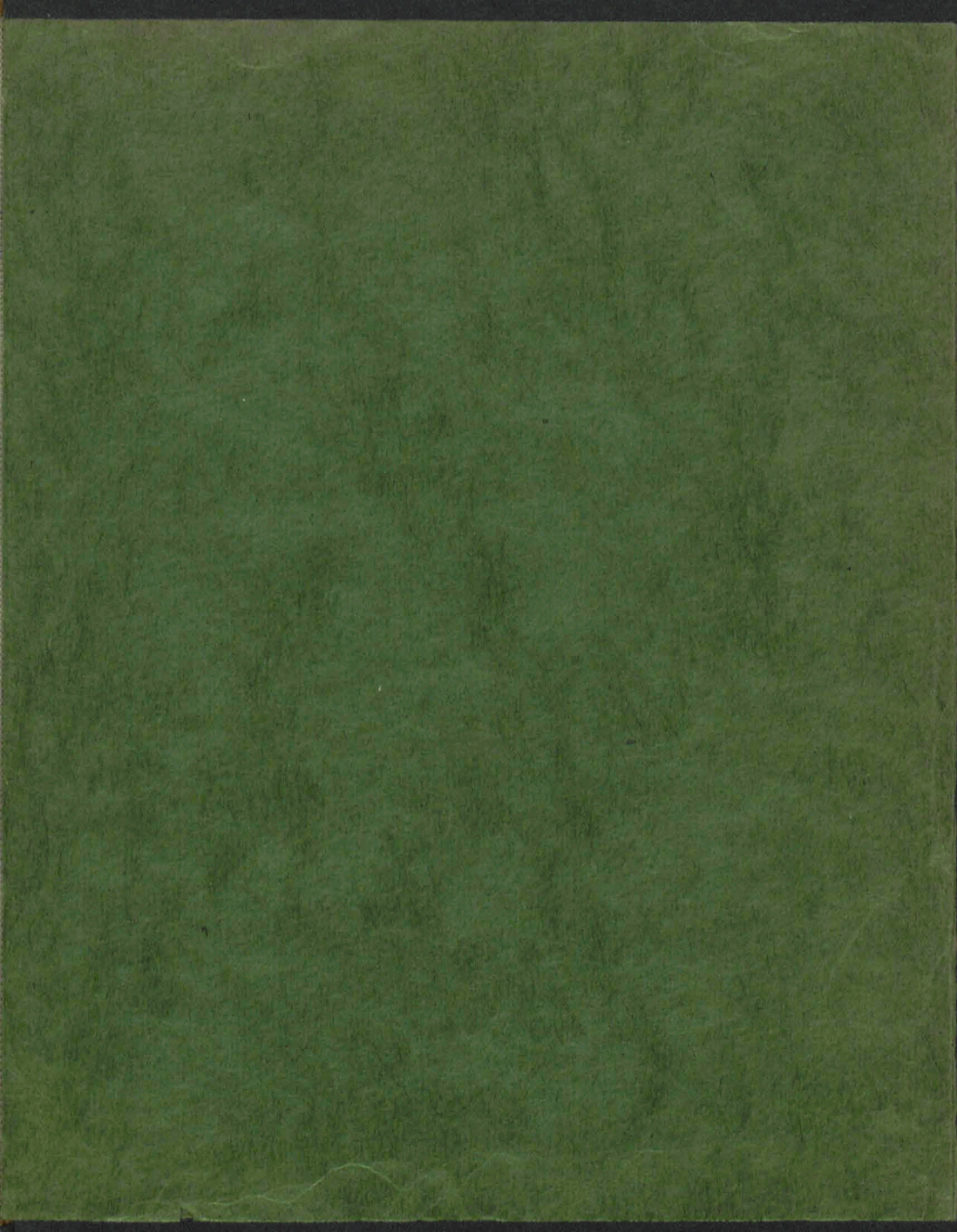
Zakl. Nar. Im. Ossolińskich

XVII

2657

MF

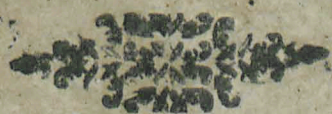
N O W I N Y

Albo

PRAWDZIWE OPISANIE STRASZNEGO GRZMOTV

Ktory sie estal dwudziestego dnia
Márcá / o dwudziesty pierwszey go-
dzinie / w Prowincyách Kalábryey / Cyryez /
y inšych: w ktor: ch sie opisuje západle
Miesta / Wsi / y Zamezki / tudzież y imiona
ich / pospolay z ludzmi pod ten čas
tam zginionymi.

z Rzymu / 1638.

11.119

XVII - 2657 - II

Handwritten text, partially visible at the bottom right edge of the page.

Abó

**Wrawdziwe opisanie Stráŝnego
Grzmotu.**

Poczynaŝac opisowáć to wielkie nieŝczęŝcie któ-
re ná te Prowincye przypádo/ kładzie ŝie na-
pierwey Konŝenzá/ Miáŝto Kalábryey y Cyrry. Wtey
był Samel bárdzo poteżny/ y murámi mocnemi
obróżony ktorey ŝie wproch obrocil. Táŝe Koŝcioł
Oycow Kapucjanow y Bernárdynow/ iednak ŝa-
dneý ŝkody w ludziách nie poŝymily. Szkoły ktore
ŝie zowa Scholae pie západly ŝie/ y troje dzieci przy-
wáli ŝy zábiły. Táŝe ŝkoly Oycow Jezuitow/
lecz w przod z nich wyŝli Studenti y Miŝtrzewie.
Dzwon ná wielkim Bo. ciele od Fráncuzow w lany
lecac Koŝcioł polamal/ kedy oŝob oŝm ymárto: A
we wŝytkim Miescie zginelo oŝob pcd 25. álbo-
wiem domy y kámiemce ták bárdzo drzály y trze-
ŝly ŝie ŝe wŝyŝy ludzie ná polá po wyieżdżáli/ y nie
ŝmial ŝie ná wracáć do Miáŝta/ wŝytkie práwie
ŝie trzeŝly. A e miánowicie od wielkiego trzeŝienia
záwálcne zziemia zoŝtály Autycá/ Pedace/ Páter-
no/ Dumpano/ Rocito/ Torzáno/ Siglyno y Alán-
gioná w ktorey poŝtery tyŝiace ludzi zginelo. W
Beŝcie nie doŝtáie 70. ludzi/ ták dzieci/ białyh
głow/ y meŝczyżny Roglion lubo ŝie wŝytek záwálił

przecie iednak vslo zetrzysla ludzi. Motta Sceli-
tu wspot sie zapadla y pod osmdziesiat ludzi zabila
w Pescanie wielkim ratowalo sie pod 80. ludzi. Si-
gline tak sie zapadl ze go nie znac y tylko 10. osob
zostalo zywych. Mieysce nazwane Petrasfitta wsy
tko sie zapadlo/ ale niezginelo tylko bialychglow
20. dzieci malych 15. y meszyzn 6. Swiety Ste-
phan mieysce nazwane w pol sie zapadlo/ lecz nie
wiele ludzi zginelo. Pod tenze czas grzmot podzie-
mny Zamek rozrzucil S. Lucyda/ ktory Miasste-
sko poprowal/ lubo nie wiele ludzi zginelo/ bo le-
dwie nie wszyscy byli namodlitwie wkosciele y
Bernardynow/ ktory byl za Miassem y nie naru-
bony zostal. Miasla nazwanego Siamesreddo po-
lowica z ziemia sie zapadla/ y wiele ludzi zawalila.
Takze w Amantrey te stronie ktora nad Monem
lezala z trzy dziesia ludzi ziemia przywalila. Kasty-
glyna wszytek zginal/ tilka tylko osob vslo. Kasty-
glyna nad Monem takze zapadl sie wszytek tylko
Oycowie Augustyniani vsli/ y Karmelcy bosci y
tilka mieszkan co na ten czas byli w polu. Miaslo
Matorano wiejsa polowica pod ziemia wpadla/
z Mieszkan wiecey niz czterysla osob. Miaslo
Miaslo bardzo piekne wiecey niz tysiac osady ma-
iace wszytko ziemia pokryla y ludzi zabila pod trzy
tysiac wspot z Kiazeciem Jego Moscia Ka-
styllonstim

Styllonstkim Pánem tego miásta: Ktore Kíaze
miał gotowych trzytroc sto tysiecy skut/ Ktore po
spolu z kleynotami srebrem ruiny miásta záváli-
ły: Jest wieść że znalezione same Kieźne pospolu z
Corka pewnym sklepianiem bárdzo przyciśniona:
J.M. Kíadz Mánbogyns Biskup tego Miásta ra-
śedł z niektórymi Káplány, także zranionych y po-
tuczonych pod trzysta/ á zdrowych tysiac wślo/
ktorzy sie skupiwşy z wielu zboycow/ co krádieży
pi nowáli/ lednego zábili / drugiego obieśli por-
mawşy. Scrgliano miásto Krolowstie tysiac osá-
d y máisce/ wşytko z gruntu zepsowane/ nie máto
ludzi wślo bylo do wielkiego Kosciola ktorych zie-
mia otworzywşy sie pozárła/ ledwo dwieście oby-
wáte low támtecznych pospolu z Gubernatorem u-
ślo. Záleśna rzecz bárdzo křysć plácz y krzyk ludzi
pod ziemiá prośacych y woláacych o rátnieś/
ktorym sie zadna miára dáć nie mogli. W Miáste-
czku Santo Básiis ze trzech osády / cztery stá.
osob zostáto. Miástečko Santo Euphemia ná-
zwáne/ Káwálerow Maltenskich ták sie západlo/
że go wiecey nie znáć pospolu z Kosciólem/ ktory
tám byl iáko Samel iáki poteźny/ rzeká teraz przez
to tám mieysce ibze / wślo ze dwádziestá osob.
U cetrá mieysce tychże Káwálerow ták je wşy-
tko zepsowane. W Bizygnanie lubo wiele ludzie

cepreli/przecie musieli kedy indziej ná miestkanie
sie wyprowadzić. Ná miescach Zotte y ludzi ná-
zwanych tylko gory z prochu zostaly a ludy zgine-
lo pultrzeciasta: W Miescie Lautazarze tylko sia
kilká domow zawalilo / y Koscioła wielkiego tylko
Cesé upadla / vsedl Biskup / ale przecie pobitych
jest pod trzydziesti osob. Solwartk tego miastá ná-
zwany Giryfaco tak ziemiá požarla ze gonieznac.
Stranguli ná gorze ledney lezace / nie daleko Cotro
ny / Skode tam miálo / ale nie wielka. Brytyacu
polowe upadlo y sterdziesti osob zabilo Mády
wiesza polowica sie zapadla / lecz tylko dziesiec o-
sob zginelo. Aniedalek od tego Miaszczka dzyni-
ni y pokazal sie iakis loch wielki / ktory z siebie wy-
rzucal ná powietrze bardzo wielka liczba kamie-
ni z piány morskiej Punices nazwanych tak / ze zie-
mie ná kilka mil przykrely wokol. W Miaszczku
Pierzo trzy domy tylko sie zawalily / zadney Skody
w ludziach nie wczyniwszy: Lecz Philogora wni-
wecz potrzastane y prawie w sycy oby watele po-
gineli. Grabia z Lanaru syn Kiazecia z Nocery zy-
wy zostal bo wtenczas byl w polu ná lowach. Mias-
sto Nicoterá w sycy zepsowane tak / ze tez miesca-
nie niemogli sie ratowac. Montolium zabney Sko-
dy niepodniosl lud / drzenie bardzo w sycy domy
potzesto y dla tego wiele ludzi w polu miestac mu-
si.

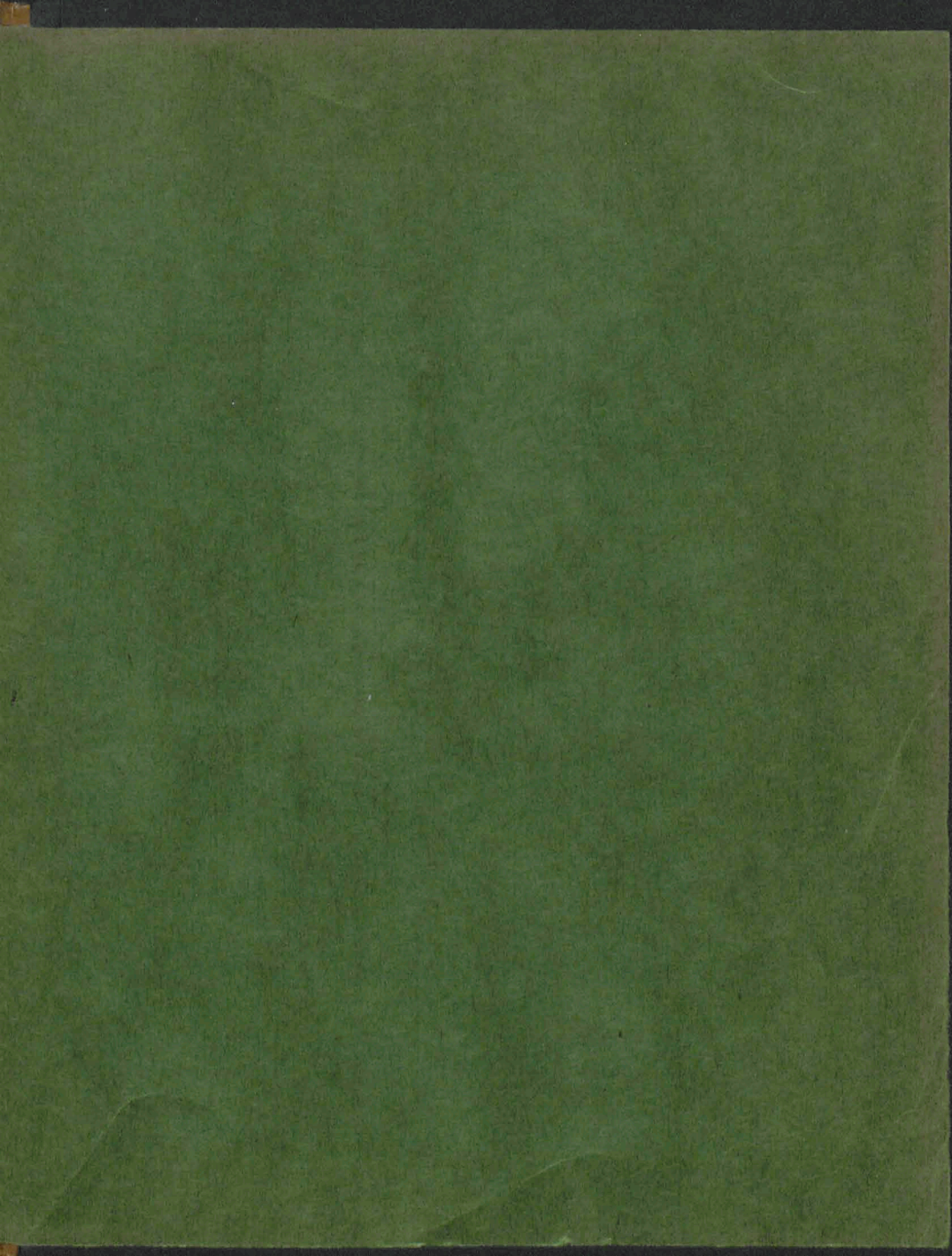
si. W Agellu zginelo osob tysiac/ á tyle drugie w
Pierráwáli y w Monte Santo Jeronido Kiazęcia
Kastyliánskiego/ wšytko sie západlo/ také y Sálgáty/
také sie żadna osobá niemogła ráutować.
Socyn żadney škody nie cierpiał/ przez przyczyne
Swietego Dominika. W Pallitroche škody bylo/
také w starym Zamku. Nád to taka iest wiado-
mość że w rzece nazwanej Amárto/ ktora plynie
miedziékołitástru/ kiltá dni wodá czerwóná byla
y smrod siárczysty z niéy wychodził. Jeszcze po wie-
lu mieyscách slychác bylo te grzmoty/ y zemie
trzesienia/ lubo inż nie tak potężne/ smrody też v-
stáwicznie počely wychodit z trupow pod zemiá
zábitych/ z kad obawia sie iákiey rzeczy škodli-
wey. Głosy też wychodzily z podziemnych lochow
prošac o ráttunek/ co wielkú trwogę czynilo to zie-
mie trzesienie/ ieszcze dálej zaslo/ y práwie áž do
Miásta Meszyny/ kedy dwa domy sie záwáliły/
ále bez żadney škody/ dách iednák Koscíolá wiel-
kiego lecac zábil piętnáscie ludzi vciekáciacych.
Wšytkich tych ludzi zábitych ná tych mieyscách li-
cja wiecey inż piętnáscie trsiécy. A gdyby w nocy
to nieszczęście miáło bylo przypásc wiecey by ich by-
lo nieomylnie poginelo. iáko predko przyšlá tá No-
winá do Náápolim? Wicerec Miásta tego poslat
zárázdwu Sekretarzow swoich/ y dla wiadomo-
ści

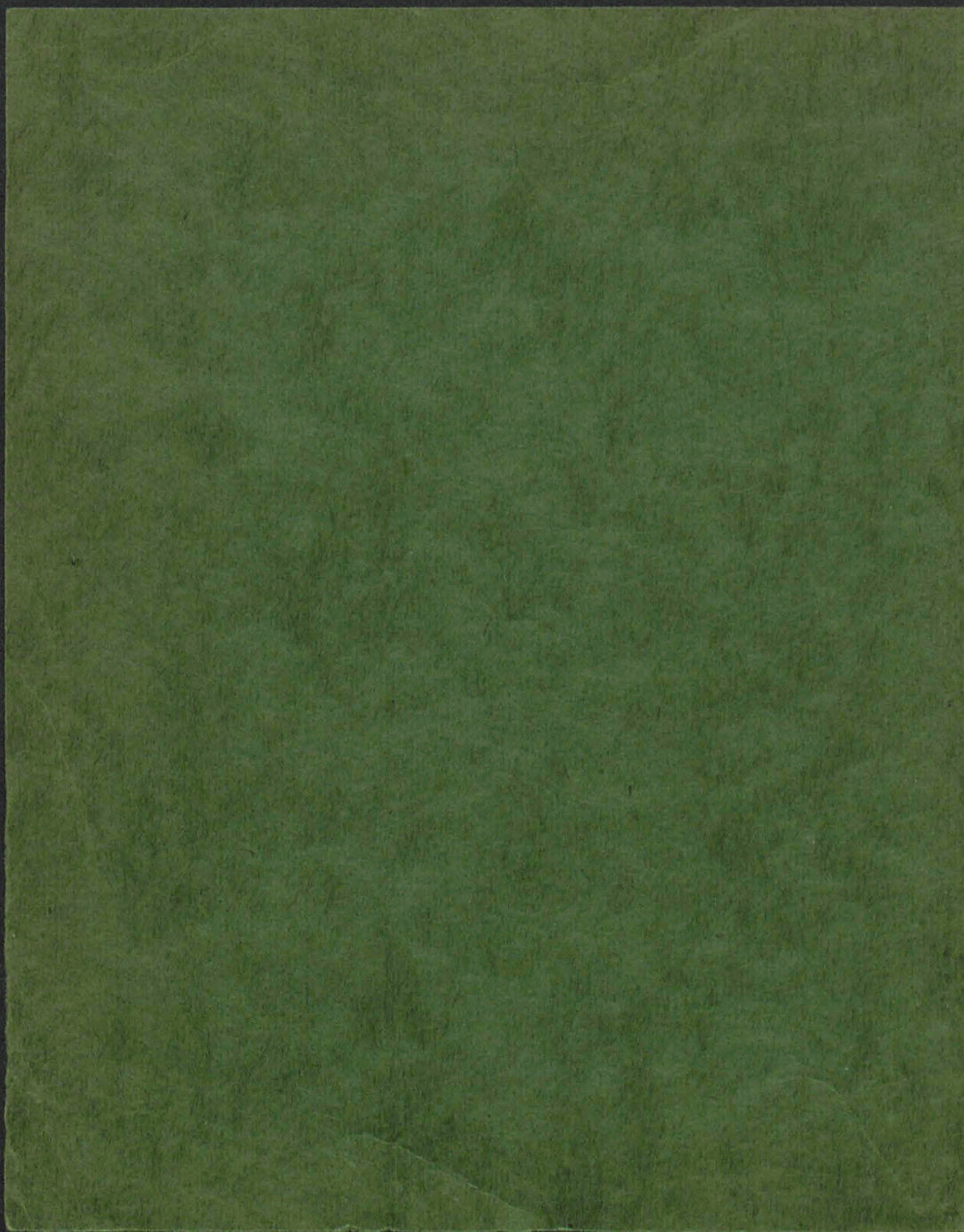
ści o szkodach pomienionych / y dla kátowania
wszelkiego osob utrapionych. Twierdzi wiele lu-
dzi / że nocy trzeciego dnia Kwietnia góra Wezu-
wius znova wybuchanie roznie z siebie wydawa-
ła / tym właśnie sposobem iáko przeszlych lat / ná
počátku ogniŝtych dymow / lež iednáz bez ško dy
wŝelákiey / 26

OPERATIONAL RECORDS

NO. 1000

1. 22. 11. 66

Thompson

7752

18

